

TRAGEDIE (CARMEN)

Of ik leef lang en zal je grafschrift schrijven,
of jij gedenkt dat ik tot stof verging,
al zou er ook van mij niets overblijven,
de dood rooft nimmer jouw herinnering.
Dit vers geeft aan jouw naam het eeuwig leven,
al ben ik voor de wereld heengegaan,
mij kan de aarde een arm graf maar geven,
jouw tombe blijft voor 's werelds oog bestaan.
Mijn teder vers, voor jou een monument,
zullen nog ongeboren ogen lezen,
terwijl menige tong jouw naam nog kent
als geen die ademhaalt er meer zal wezen.
Mijn pen zal maken dat jij overleeft
zolang de mensheid mond en adem heeft.

William Shakespeare
(vertaling: Peter Verstegen)

Micaëla

Moi, je cherche un brigadier.

Ce brigadier, à moi, s'appelle
Don José... le connaissez-vous?

Répondez-moi,
je vous prie?

Alors, il n'est pas là?

Micaëla

José!
C'est votre mère
qui m'envoie.

Don José

Parle-moi de ma mère!

Micaëla

J'apporte de sa part,
fidèle messagère,
cette lettre...

Don José

Une lettre!

Ik ben op zoek naar een brigadier.

Mijn brigadier heet Don José.
Kent u hem?

Antwoord mij,
alstublieft?

Dus, hij is er niet?

José!
Het is jouw moeder
die mij stuurt.

Vertel mij over mijn moeder!

Ze vroeg mij jou trouw
deze boodschap te bezorgen,
deze brief...

Een brief!

Micaëla

Et puis un peu d'argent,
pour ajouter à votre traitement.

...en ook nog wat geld,
als appeltje voor de dorst.

Micaëla

Et puis...

En ook nog...

Don José

- Et puis?

- En ook nog ?

Micaëla

Et puis...

vraiment je n'ose...

En ook nog...
(Ik durf echt niet...)

Et puis... et puis encore une autre chose
qui vaut mieux que l'argent,
et qui pour un bon fils
aura sans doute plus de prix...

En ook nog iets anders
dat meer waard is dan geld.
iets dat voor een goede zoon
zeker een grotere waarde heeft...

Don José

Cette autre chose, quelle est-elle?
Parle donc...

Wat is dat andere ding dan?
Zeg het maar...

Micaëla

Oui, je parlerai.

Ce que l'on m'a donné,
je vous le donnerai.

Ja, ik zal het zeggen.
Wat ze mij gegeven heeft,
zal ik aan jou geven.

Micaëla

Votre mère avec moi
sortait de la chapelle,
et c'est alors qu'en m'embrassant:
"Tu vas, m'a-t-elle dit, t'en aller à la ville."

Jouw moeder wandelde naast mij
bij het naar buiten gaan van de kerk.
Toen nam ze me vast en zei:
"Ga straks voor mij naar de stad."

"La route n'est pas longue.
Une fois à Séville,
tu chercheras mon fils,
mon José, mon enfant!"

"Het is niet ver,
en daar, in Sevilla,
moet je mijn zoon zoeken,
mijn José, mijn kind!"

"Et tu lui diras que sa mère
songe nuit et jour à l'absent,
qu'elle regrette et qu'elle espère,
qu'elle pardonne et qu'elle attend."

"Vertel hem dat zijn moeder
dag en nacht aan hem denkt...
dat ze droevig is dat hij er niet is,
dat ze hoopt, hem vergeeft en wacht."

"Tout cela, n'est-ce pas, mignonne,
de ma part tu le lui diras...
et ce baiser que je te donne,
de ma part tu le lui rendras."

"Dat alles, mijn lief kind,
moet je hem van mij zeggen...
en deze kus die ik nu aan jou geef,
moet je van mij aan hem geven."

Don José

Un baiser de ma mère!

Micaëla

- Un baiser pour son fils...

Een kus van mijn moeder!

- Een kus voor haar zoon.

Micaëla

José, je vous le rends
comme je l'ai promis.

José, ik geef jou die kus,
zoals ik beloofd heb.

Don José

Ma mère, je la vois,
oui, je revois mon village.
| O souvenirs d'autrefois!
| Doux souvenirs du pays!
| O souvenirs chéris!

Micaëla

| Sa mère, il la revoit! Il revoit son village!
| O souvenirs d'autrefois!
| Souvenirs du pays...

Mijn moeder, ik zie haar nog voor mij.
Ik zie hoe mijn dorp was.
Mooie herinneringen aan vroeger...
Heerlijk om terug te denken aan thuis.
Wat koester ik die herinneringen...

(Hij ziet zijn moeder,
zijn dorp nog voor zich,
de herinnering aan thuis...)

Don José

| Vous remplissez mon cœur
| de force et de courage!

Micaëla

| Vous remplissez son cœur
| de force et de courage!

Dit geeft mijn hart
weer kracht en moed!

(Dit geef zijn hart
weer kracht en moed!)

Don José

Qui sait de quel démon
je vais être la proie...

Aan welke duivel
zal ik ten prooi vallen...

Carmen

L'amour...

De liefde...

Micaëla

Quel démon? quel péril?
Je ne comprends pas.
Que veut dire cela?

(Welke duivel? Welk gevaar?)
(Ik begrijp het niet.)
(Wat betekent dit?)

Carmen

L'amour est un oiseau rebelle
que nul ne peut apprivoiser,
et c'est bien en vain qu'on l'appelle,
s'il lui convient de refuser.

Rien n'y fait, menace ou prière,
l'un parle bien, l'autre se tait;
et c'est l'autre que je préfère,
il n'a rien dit, mais il me plaît.

L'amour...

L'amour est enfant de Bohême,
il n'a jamais, jamais connu de loi,
Si tu ne m'aimes pas, je t'aime.
Si je t'aime, prends garde à toi!

L'oiseau que tu croyais surprendre
battit de l'aile et s'envola;
l'amour est loin, tu peux l'attendre,
tu ne l'attends plus, il est là.

Tout autour de toi, vite, vite,
il vient, s'en va, puis il revient;
tu crois le tenir, il t'évite,
tu crois l'éviter, il te tient.

L'amour...

L'amour est enfant de Bohême,
il n'a jamais, jamais connu de loi,
Si tu ne m'aimes pas, je t'aime.
Si je t'aime, prends garde à toi!

De liefde is een eigzinnig vogeltje,
dat niemand tam kan maken.
Het heeft geen zin om hem te roepen,
als hij geen zin heeft om te komen.

Niets helpt, of je nu dreigt of smeekt,
of je er mooi tegen praat of zwijgt.
Dan is het toch de laatste die ik kies:
hij zegt niets, maar ik vind hem leuk.

De liefde...

De liefde is een kind van zigeuners.
Nooit ofte nimmer aanvaardt hij een wet.
Jij houdt niet van mij, dan hou ik van jou.
En als ik van jou houd, pas dan maar op!

Het vogeltje dat je dacht te verschalken
slaat met zijn vleugels en vliegt weg.
Als de liefde veraf is, wacht je erop.
Zodra je niet meer wacht: daar is de liefde.

Hij fladdert weer rond jou, snel,
vluchtig, komt en gaat, telkens weer.
Je denkt beet te hebben, maar weg is hij.
Je vlucht weg: hij heeft je te pakken.

De liefde...

De liefde is een kind van zigeuners.
Nooit ofte nimmer aanvaardt hij een wet.
Jij houdt niet van mij, dan hou ik van jou.
En als ik van jou houd, pas dan maar op!

Carmen

Tra la, la, la, la, la, la, la,
coupe-moi, brûle-moi,
je ne te dirai rien.

Je brave tout, le feu,
le fer et le ciel même.

Mon secret, je le garde
et je le garde bien.

J'aime un autre et meurs
en disant que je l'aime!

Tra la, la, la, la, la, la, la...

Carmen

Près des remparts de Séville
chez mon ami Lillas Pastia,
j'irai danser la *seguedilla*
et boire du *Manzanilla*,
j'irai chez mon ami Lillas Pastia.

Oui, mais toute seule on s'ennuie,
et les vrais plaisirs sont à deux;
donc pour me tenir compagnie,
j'emmènerai mon amoureux.

Mon amoureux... il est au diable,
Je l'ai mis à la porte hier!
Mon pauvre cœur, très consolable,
mon cœur est libre comme l'air.

J'ai des galants à la douzaine,
mais ils ne sont pas à mon gré.
Voici la fin de la semaine...
Qui veut m'aimer? Je l'aimerai...

Qui veut mon âme? Elle est à prendre!
Vous arrivez au bon moment!
Je n'ai guère le temps d'attendre,
car avec mon nouvel amant...

...près des remparts de Séville,
chez mon ami Lillas Pastia,
j'irai danser la *seguedilla*
et boire du *Manzanilla*,
oui, j'irai chez mon ami Lillas Pastia!

Je mag mij martelen,
op de brandstapel brengen,
niets zal ik jou zeggen.

Ik weersta alles, het vuur,
het zwaard, en de hemel zelf.

Mijn geheim zal ik bewaren,
en ik bewaar het goed.

Ik hou van een ander en al stervend
blijf ik zeggen dat ik van hem houd!

Bij de wallen van Sevilla,
in het café van mijn vriend Lillas Pastia,
daar ga ik de *seguidilla* dansen
en *manzanilla* drinken.
Ik ga naar mijn vriend Lillas Pastia.

Goed, maar alleen is ook maar saai.
Echt plezier beleef je met twee.
Daarom ga ik liever samen
en neem ik mijn liefste mee.

Mijn lief... ik heb hem naar de hel gestuurd.
Gisteren heb ik hem aan de deur gezet!
Mijn arme hart, dat wordt graag getroost.
Mijn hart is nu zo vrij als de wind.

Ze lopen met tientallen achter mij aan,
maar ik moet er geen enkele van.
De week is bijna voorbij...
Wie geeft mij liefde? Die krijgt de mijne...

Wie wil mijn ziel? Ze ligt voor het grijpen!
Dit is het goede moment.
Ik heb amper tijd om te wachten,
want met mijn nieuwe liefde...

...ga ik straks bij de wallen van Sevilla
naar het café van mijn vriend Lillas Pastia.
Daar ga ik de *seguidilla* dansen
en *manzanilla* drinken.
Ja, ik ga naar mijn vriend Lillas Pastia!

Don José

Tais-toi, je t'avais dit
de ne pas me parler!

Zwijg, ik had jou gezegd
om niet tegen mij te spreken!

Carmen

Je ne te parle pas,
je chante pour moi-même...
Et je pense!
Il n'est pas défendu de penser.

Ik spreek niet tegen jou,
ik zing voor mezelf...
En ik denk luidop!
Het is niet verboden om te denken.

Je pense à certain officier...
qui m'aime et qu'à mon tour,
oui, qu'à mon tour
je pourrais bien aimer...

Ik denk aan een bepaalde officier...
Een officier die verliefd op mij is
en op wie ik misschien wel graag
zelf verliefd wil worden...

Don José

Carmen!

Carmen

Mon officier n'est pas un capitaine,
pas même un lieutenant,
il n'est que brigadier...
mais c'est assez pour une bohémienne
et je daigne m'en contenter.

Mijn officier is geen kapitein,
zelfs nog geen luitenant,
maar een gewone brigadier...
Dat is genoeg voor een zigeunerin,
daar kan ik zeker tevreden mee zijn.

Don José

Carmen, je suis comme un homme ivre,
si je cède, si je me livre...

Carmen, ik voel me alsof ik dronken ben.
Als ik toegeef, als ik mij aan jou overgeef...

Ta promesse, tu la tiendras,
ah! si je t'aime, Carmen,
Carmen, tu m'aimeras?

Ga je dan die belofte houden?
Als ik jou mijn liefde geef, Carmen,
zal jij mij dan liefhebben?

Carmen

Oui.
| Nous danserons... la seguidille
| en buvant du Manzanilla...

Ja.
Dan zullen we dansen,
de *seguidilla*... en *manzanilla* drinken...

Don José

| Chez Lillas Pastia...
| Carmen, tu le promets!

In het café van Lillas Pastia...
Carmen, je belooft het!

Carmen

Près des remparts de Séville,
chez mon ami Lillas Pastia,
nous danserons la seguidille
et boirons du Manzanilla...

Bij de wallen van Sevilla,
in het café van mijn vriend Lillas Pastia,
daar gaan we de *seguidilla* dansen
en gaan we *manzanilla* drinken...

Tra la, la, la, la, la, la, la...

Ou je vivrai
pour faire votre épitaphe,
ou vous me survivrez quand je
serai pourri en terre.

Ainsi la mort ne peut effacer
d'ici votre mémoire, quand même
tout mon être serait livré à l'oubli.

Votre nom tirera de mes vers l'immortalité,
lors même qu'une fois disparu
je devrais mourir au monde entier.

La terre ne peut me fournir
qu'une fosse vulgaire,
tandis que vous serez enseveli
à la vue de toute l'humanité.

Vous aurez pour monument
mon gentil vers,
que liront les yeux
à venir.

Et les langues futures
rediront votre existence,
quand tous les souffles
de notre génération seront éteints.

Et vous vivrez toujours
(telle est la vertu de ma plume!),
là où le souffle a le plus de puissance,
sur la bouche même
de l'humanité.

Ofwel zal ik nog leven
om jouw grafschrift te schrijven,
ofwel zal jij mij overleven,
terwijl ik wegrot onder de grond.

Hoe dan ook kan de dood vanaf nu
jouw nagedachtenis niet meer uitwissen,
zelfs als ik helemaal vergeten word.

Jouw naam zal door mijn verzen
onsterfelijk worden, terwijl ik, na mijn dood,
gestorven zal zijn voor alles en iedereen.

De aarde zal mij slechts
een armoedige grafkuil schenken,
maar jij wordt begraven
met de hele mensheid als publiek.

Jouw grafmonument zullen
deze vriendelijke verzen zijn,
lectuur voor ogen die nog
geboren moeten worden.

De tongen van de toekomst
zullen over jouw bestaan vertellen,
ook nadat onze hele generatie
zijn laatste adem heeft uitgeblazen.

Dan zal jij nog altijd voortleven.
Dat is de macht van mijn pennenvrucht!
Je zal voortleven in de krachtigste levensadem:
in de adem die spreekt
langs de mond van de mensheid.

William Shakespeare
(vertaling: François-Victor Hugo)

(vertaling: Johan Wijnants)

Carmen

Tra la la la...

Les anneaux de cuivre et d'argent
reluisaient sur les peaux bistrées;
d'orange ou de rouge zébrées
les étoffes flottaient au vent.

La danse au chant se mariait,
d'abord indécise et timide,
plus vive ensuite et plus rapide,
cela montait, montait!

Tra la la la...

Les Bohémiens, à tour de bras,
de leurs instruments faisaient rage,
et cet éblouissant tapage
ensorcelait les zingaras.

Sous le rythme de la chanson,
ardentes, folles, enfiévrées,
elles se laissaient, enivrées,
emporter par le tourbillon!

Tra la la la...

Koperen en zilveren ringen
glinsteren op onze donker getinte huid.
Oranje- en roodgestreepte doeken
wapperen in de wind.

De dans en de zang vinden elkaar,
eerst schoorvoetend en schuchter,
daarna feller, en steeds sneller,
en dan omhoog, omhoog!

De zigeuners gaan geestdriftig
tekeer op hun instrumenten.
Dat verrukkelijke kabaal brengt
de zigeunermeisjes in vervoering.

Op het ritme van het lied dansen ze
vurig, uitzinnig, opgewonden.
Ze laten zich dronken
meevoeren met de wervelwind!

Don José

Carmen!

Je t'aime, toi...

Carmen!

Ik hou wel van jou...

Carmen

Je vais danser en votre honneur,
et vous verrez, seigneur,
comment je vais moi-même
accompagner ma danse.

Mettez-vous là,
Don José, je commence!

La la la la la la la...

Ik zal te uwer ere dansen,
mijnheer, zo zal u zien
hoe ik zelf de begeleiding
zal verzorgen bij mijn dans.

Gaat u daar maar staan,
Don José, ik begin!

Don José

Attends un peu, Carmen,
rien qu'un moment... arrête!

Wacht even, Carmen,
eventjes maar... stop!

Carmen

Et pourquoi,
s'il te plaît?

En waarom wel,
als ik vragen mag?

Don José

Il me semble... là-bas...
Oui, ce sont nos clairons
qui sonnent la retraite.
Ne les entends-tu pas?

Ik denk dat ik... in de verte...
Ja, het is ons trompetsignaal
voor de terugkeer.
Hoor je het niet?

Carmen

Bravo! bravo! j'avais beau faire,
il est mélancolique
de danser sans orchestre.

Goed zo, ik was al zelf begonnen,
maar het is een beetje droevig
om te dansen zonder orkest.

Et vive la musique
qui nous tombe du ciel!

Leve de muziek die zomaar
voor ons uit de hemel valt!

La la la la la la...

Don José

Tu ne m'as pas compris.
Carmen... C'est la retraite!
Il faut que moi, je rentre
au quartier pour l'appel.

Je hebt me niet begrepen, Carmen...
Het is tijd om terug te keren!
Ik moet weer naar de kazerne
om op het appèl te verschijnen.

Carmen

Au quartier?
Pour l'appel?

Naar de kazerne?
Op het appèl?

Carmen

Ah! j'étais vraiment trop bête...

Je me mettais en quatre
et je faisais des frais,
oui, je faisais des frais
pour amuser monsieur.
Je chantais! je dansais!

Je crois, Dieu me pardonne,
qu'un peu plus,
je l'aimais!

Ta ra ta ta...

C'est le clairon qui sonne!

Ta ra ta ta...

Il part... il est parti!
Va-t'en donc, canari!
Tiens, prends ton shako,
ton sabre, ta giberne,
et va-t'en, mon garçon, va t'en!

Retourne à ta caserne!

Don José

C'est mal à toi, Carmen,
de te moquer de moi!

Je souffre de partir,
car jamais, jamais femme,
jamais femme avant toi,
non, non, jamais,
jamais femme avant toi
aussi profondément
n'avait troublé mon âme.

Wat ben ik dom geweest...

Ik mij maar uitsloven,
zelfs kosten maken, ja,
voor meneer en zijn plezier.
Ik was aan het zingen,
aan het dansen!

Ik geloof zelfs, vergeef me,
dat het meer was...
dat ik bijna van hem hield!

Daar is het trompetsignaal!

Hij vertrekt... hij is weg!
Ga dan maar, soldaatje!
Hier, neem je hoed,
je sabel en je tas,
vertrek maar, mijn jongen!

Ga maar terug naar jouw kaserne!

Het is gemeen van jou,
Carmen, dat je mij uitlacht!

Het valt mij zwaar om te vertrekken,
want vóór jou heeft nog nooit,
echt nooit, een vrouw mij zo erg
van de wijs kunnen brengen.

Carmen

Il souffre de partir,
car jamais, jamais femme,
jamais femme avant moi,
non, non, jamais,
jamais femme avant moi
aussi profondément
n'avait troublé son âme.

Ta ra ta ta!

Mon Dieu, c'est la retraite!
Je vais être en retard!

Il perd la tête, il court!
Et voilà son amour.

Don José

Ainsi tu ne crois pas
à mon amour?

Carmen

- Mais non!

Don José

Eh bien! tu m'entendras!

Carmen

- Je ne veux rien entendre!

Don José

Tu m'entendras!

Carmen

- Tu vas te faire attendre!

Don José

Je le veux, Carmen,
tu m'entendras!

Het valt hem zwaar om te vertrekken,
want vóór mij heeft nog nooit,
echt nooit, een vrouw hem zo erg
van de wijs kunnen brengen.

Mijn God, ik moet terugkeren!
Ik ga nog te laat komen!

Meneer wordt nerveus, hij loopt weg!
Tot zover zijn liefde.

Je gelooft dus niet
dat mijn liefde oprecht is?

- Natuurlijk niet!

Luister dan maar eens...

- Ik wil niks horen!

Je zal naar me luisteren...

- Ze gaan op jou moeten wachten!

Ik wil het, Carmen,
luister naar mij!

Escamillo

Votre toast, je peux vous le rendre,
señors, car avec les soldats
oui, les toreros peuvent s'entendre:
pour plaisirs, ils ont les combats!

Le cirque est plein, c'est jour de fête.
Le cirque est plein du haut en bas;
les spectateurs, perdant la tête,
s'interpellent à grands fracas!

Apostrophes, cris et tapage
poussés jusques à la fureur,
car c'est la fête du courage!
C'est la fête des gens de cœur!

Allons!
En garde! Ah!

Toréador, en garde!
Et songe bien en combattant
qu'un œil noir te regarde
et que l'amour t'attend!

Tout d'un coup, on fait silence...
Ah! que se passe-t-il?

Plus de cris, c'est l'instant!
Le taureau s'élançe
en bondissant
hors du toril.

Il s'élançe!
Il entre, il frappe...
Un cheval roule,
entraînant un picador.

"Ah! Bravo! Toro!"
hurle la foule,
le taureau va... il vient...
il vient et frappe encore!

We kunnen samen het glas heffen,
mijne heren, want met soldaten
komen stierenvechters goed overeen:
ons grootste plezier is vechten!

De arena zit vol, het is een feestdag.
De arena is gevuld van boven tot onder.
De toeschouwers zijn uitzinnig,
ze roepen luid naar elkaar!

Geroep, geschreeuw, kabaal,
tot horen en zien vergaan,
want dit is het feest van de moed,
van iedereen die zijn hart volgt!

Vooruit, klaar
om aan te vallen!

Toreador, wees paraat!
En denk eraan, tijdens het vechten,
dat een paar donkere ogen naar jou kijkt
en dat de liefde op jou wacht!

Ineens wordt iedereen stil...
Wat gebeurt er?

Niemand roept nog,
het moment is daar!
De stier springt wild
uit zijn kooi.

Hij schiet vooruit, in de arena,
en dan een stoot...
Er rolt een paard door het zand,
sleurt een *picador* mee in zijn val.

"Bravo, stier!"
brult het volk.
De stier loopt verder, keert,
komt terug en nog een stoot!

Escamillo

En secouant ses banderilles,
plein de fureur, il court,
le cirque est plein de sang!

On se sauve,
on franchit les grilles.
C'est ton tour maintenant!

Allons!
En garde! Ah!

Toréador, en garde!
Et songe bien en combattant
qu'un œil noir te regarde
et que l'amour t'attend!

Escamillo & Carmen

L'amour...

Don José

Mais pour nous enlever
nos filles de Bohême,
savez-vous bien qu'il faut payer?

Escamillo

Soit! On paiera.

Don José

Et que le prix se paie...
à coups de navaja!

Escamillo

- À coups de navaja...

Don José

Comprenez-vous?

Escamillo

- Le discours est très net.

Ce déserteur, ce beau soldat
qu'elle aime,
ou du moins qu'elle aimait,
c'est donc vous?

Don José

Oui, c'est moi-même!

Hij schudt met zijn *banderillas*,
stormt furieus in het rond.
De hele arena ligt vol bloed!

Iedereen maakt zich uit de voeten,
vlucht achter de hekken.
Nu is het aan jou!

Vooruit, klaar
om aan te vallen!

Toreador, wees paraat!
En denk eraan, tijdens het vechten,
dat een paar donkere ogen naar jou kijkt
en dat de liefde op jou wacht!

De liefde...

Om onze zigeunervrouwen
mee te nemen, moet u betalen,
dat weet u wel?

Het zij zo, ik zal betalen.

Weet u ook dat de prijs
betaald wordt... met dolksteken!

- Dolksteken...

Begrijpt u mij?

- Helder en duidelijk.

Die deserteur, dat mooie soldaatje
waar zij van houdt,
of beter, waar ze van hield,
dat bent u dus?

Ja, dat ben ik.

Escamillo

J'en suis ravi, mon cher,
et le tour est complet!

Aangename kennismaking, mijn beste.
Zo, we zijn er klaar voor!

Don José

| Enfin ma colère
| trouve à qui parler.

Escamillo

| Quelle maladresse,
| j'en rirais, vraiment!

(Eindelijk kan ik
mijn woede botvieren.)

(Wat is hij onhandig,
ik moet er van lachen!)

Don José

| le sang, je l'espère,
| va bientôt couler!

Escamillo

| Chercher la maîtresse
| et trouver l'amant!

(Ik hoop dat het bloed
hier snel zal vloeien.)

(Een maîtresse zoeken,
maar haar minnaar vinden...)

Don José & Escamillo

Mettez-vous en garde
et veillez sur vous!
Tant pis pour qui tarde
à parer les coups...

Houd je klaar voor de aanval
en pas maar goed op jezelf!
Pech voor jou als je te laat bent
en de steek niet afweert...

Carmen

Holà! holà! José!

Escamillo

Vrai! j'ai l'âme ravie
que ce soit vous, Carmen,
qui me sauviez la vie.

Quant à toi, beau soldat:
nous sommes manche à manche,
et nous jouerons la belle,
le jour où tu voudras
reprendre le combat.

Souffrez au moins qu'avant
de vous dire au revoir,
je vous invite tous
aux courses de Séville,
je compte pour ma part
y briller de mon mieux.

Et qui m'aime
y viendra...

L'ami, tiens-toi
tranquille...

J'ai tout dit...
et je n'ai plus ici
qu'à faire mes adieux.

Echt waar, ik ben in de wolken
dat jij het bent, Carmen,
die mijn leven redt.

Wat jou betreft, mooi soldaatje:
we eindigen hier met gelijkspel.
We zullen het beslissende gevecht leveren
wanneer je er opnieuw klaar voor bent.

Sta mij nog toe,
vóór ik hier afscheid neem,
u allen uit te nodigen
naar het stierenvechten in Sevilla.
Ik zal daar het beste
van mijzelf geven.

Wie mij een warm hart toedraagt,
zie ik daar weer...

Beste vriend,
hou je een beetje kalm...

Dat was alles...
Rest mij alleen nog
u allen te groeten.

Don José

La fleur que tu m'avais jetée...
dans ma prison m'était restée,
flétrie et sèche, cette fleur
gardait toujours sa douce odeur.

Et pendant des heures entières,
sur mes yeux, fermant mes paupières,
de cette odeur je m'enivrais,
et dans la nuit je te voyais...

Je me prenais à te maudire,
à te détester, à me dire...
Pourquoi faut-il que le destin
l'ait mise là sur mon chemin?

Puis je m'accusais de blasphème,
et je ne sentais en moi-même,
qu'un seul désir, un seul espoir:
te revoir, ô Carmen, oui, te revoir!

Car tu n'avais eu qu'à paraître,
qu'à jeter un regard sur moi,
pour t'emparer de tout mon être,
ô ma Carmen!

Et j'étais une chose à toi...
Carmen, je t'aime!

Die bloem die je mij hebt toegeworpen...
In de gevangenis had ik ze nog bij me.
Zelfs verwelkt en verdroogd
bleef ze haar zoete geur houden.

Urenlang heb ik me, met gesloten ogen,
door die geur laten bedwelmen.
's Nachts leek ik jou
zelfs voor mij te zien...

Ik probeerde jou te vervloeken,
je te verafschuwen en vroeg me af...
Waarom heeft het lot jou
mijn pad laten kruisen?

Maar dat nam ik mezelf kwalijk,
alsof ik iets fout zei, tot ik alleen nog maar
één verlangen voelde, één enkele hoop:
jou terugzien, Carmen!

Als je daar ineens opnieuw zou staan,
en me één enkele blik zou toewerpen,
dan zou je mijn hele wezen weer zo
voor jou kunnen winnen, mijn Carmen!

Ik was helemaal de jouwe...
Carmen, ik hou van jou!

Le Dancaïre

Nous avons en tête une affaire!

Frasquita & Mercédès

- Est-elle bonne, dites-nous?

Wij hebben een plan in ons hoofd!

- Is het een goed plan, zeg eens?

Le Dancaïre & Le Remendado

Elle est admirable, ma chère,
mais nous avons besoin de vous.

Een fantastisch plan, mijn schat,
maar we hebben jullie er wel voor nodig.

Carmen, Mercédès & Frasquita

De nous? Quoi,
vous avez besoin de nous?

Le Dancaïre & Le Remendado

- De vous! Oui,
nous avons besoin de vous!

Ons? Jullie hebben ons nodig?

- Ja, jullie. We hebben jullie nodig!

Le Remendado & le Dancaïre

Car nous l'avouons humblement
et fort respectueusement...

We willen jullie nederig toevertrouwen,
en met alle respect...

Quand il s'agit de tromperie,
de duperie, de volerie,
il est toujours bon, sur ma foi,
d'avoir les femmes avec soi.

Als het aankomt op liegen,
bedriegen en stelen,
is het altijd beter, echt waar,
om er vrouwen bij te hebben.

Le Remendado & le Dancaïre

Et sans elles, mes toutes belles,
on ne fait jamais rien de bien.

Frasquita, Mercédès, Carmen

- Quoi, sans nous jamais rien de bien?

Zonder vrouwen, zo mooi als jullie,
krijgen we nooit iets goeds voor elkaar.

- Zonder ons, nooit iets goeds?

Le Remendado & le Dancaïre

N'êtes-vous pas de cet avis?

Frasquita, Mercédès & Carmen

Si fait, je suis de cet avis.

Vinden jullie dat ook niet?

- Inderdaad, dat vinden wij ook.

Samen

Quand il s'agit de tromperie,
de duperie, de volerie,
il est toujours bon, sur ma foi,
d'avoir les femmes avec soi.
Et sans elles, mes toutes belles,
on ne fait jamais rien de bien.

Als het aankomt op liegen,
bedriegen en stelen,
is het altijd beter, echt waar,
om er vrouwen bij te hebben.
Zonder mooie vrouwen krijgen we
nooit iets goeds voor elkaar.

Carmen

En vain, pour éviter
les réponses amères,
en vain tu mêleras.
Cela ne sert à rien,
les cartes sont sincères
et ne mentiront pas.

Dans le livre d'en haut
si ta page est heureuse,
mêle et coupe sans peur,
la carte sous tes doigts
se tournera joyeuse,
t'annonçant le bonheur.

Mais si tu dois mourir,
si le mot redoutable
est écrit par le sort,
recommence vingt fois,
la carte impitoyable
répétera: la mort!

Encore... toujours la mort!

Het heeft geen zin
om bij een slechte uitkomst
de kaarten opnieuw te schudden.
Dat levert niets op,
want de kaarten zijn eerlijk
en zullen nooit liegen.

Als in het hemelse boek
jouw geluk neergeschreven staat,
schud en meng dan
de kaarten zonder angst:
de kaart in je hand zal vreugde brengen
en jouw geluk voorspellen.

Maar als je moet sterven,
als het vreselijke woord
al door het lot neergeschreven werd...
Al herbegin je twintig keer,
meedogenloos blijft jouw kaart
herhalen: de dood!

Nog eens... Nog steeds de dood!

Micaëla

Je dis que rien ne m'épouvante,
je dis, hélas! que je répons de moi,
mais j'ai beau faire la vaillante,
au fond du cœur, je meurs d'effroi!

Seule en ce lieu sauvage,
toute seule j'ai peur,
mais j'ai tort d'avoir peur...
vous me donnerez du courage,
vous me protégerez, Seigneur!

Je vais voir de près cette femme
dont les artifices maudits
ont fini par faire un infâme
de celui que j'aimais jadis...

Elle est dangereuse... elle est belle...
Mais je ne veux pas avoir peur, non, non!
Je parlerai haut devant elle... ah!
Seigneur, vous me protégerez!

Ik zeg wel dat niets me bang maakt,
dat ik voor mezelf kan instaan,
maar ook al blijf ik me moedig voordoen,
diep in mijn hart sterf ik van de angst!

Alleen op deze onherbergzame plek,
helemaal alleen, dat maakt me bang.
Maar ik zou niet bang moeten zijn...
U geeft mij de moed,
U zal mij beschermen, Heer!

Ik zal straks die vrouw ontmoeten...
Haar vervloekte toverij heeft
een bandiet gemaakt
van de man die ik vroeger graag zag...

Ze is gevaarlijk... ze is mooi...
maar ik wil niet bang zijn, neen!
Ik zal fier tegen haar spreken...
Heer, U zal mij beschermen!

Escamillo

Si tu m'aimes, Carmen,
tu pourras, tout à l'heure,
être fière de moi.
Si tu m'aimes, si tu m'aimes...

Als je van mij houdt, Carmen,
kan je straks fier op mij zijn.
Als je van mij houdt...

Carmen

Ah! je t'aime, Escamillo,
je t'aime, et que je meure
si j'ai jamais aimé quelqu'un
autant que toi!

Ik hou van jou, Escamillo,
en ik mag sterven als ik ooit
meer van iemand gehouden heb
dan van jou!

Carmen & Escamillo

Ah! je t'aime, oui!

Ja, ik hou van jou!

Carmen

L'on m'avait avertie
que tu n'étais pas loin,
que tu devais venir.

Ze hebben mij gewaarschuwd
dat je in de buurt was,
dat je zou komen.

L'on m'avait même dit
de craindre pour ma vie...
mais je suis brave!
Je n'ai pas voulu fuir.

Ze hebben mij zelfs gezegd
dat ik voor mijn leven moest vrez...
maar ik ben een dappere vrouw!
Ik wil niet vluchten.

Don José

Je ne menace pas!
J'implore... je supplie...
Notre passé, Carmen,
notre passé, je l'oublie.

Ik wil jou niet bedreigen!
Ik vraag jou alleen... ik smeed je...
Ons verleden, Carmen,
dat wil ik wel vergeten.

Oui, nous allons tous deux
commencer une autre vie,
loin d'ici,
sous d'autres cieux...

Ja, zullen we alle twee
een nieuw leven beginnen,
ver hier vandaan,
onder een ander gesternte...

Carmen

Tu demandes l'impossible.
Carmen jamais n'a menti.
Son âme reste inflexible:
entre elle et toi, tout est fini.

Jamais je n'ai menti!
Entre nous tout est fini.

Don José

Carmen, il est temps encore...
O ma Carmen, laisse-moi
te sauver, toi que j'adore.
Ah! laisse-moi te sauver
et me sauver avec toi!

Carmen

Non! je sais bien
que c'est l'heure.
Je sais bien
que tu me tueras,
mais que je vive ou que je meure,
non, non, non, je ne te céderai pas!

Don José

| Carmen, il est temps encore...
| O ma Carmen, laisse-moi
| te sauver, toi que j'adore!
| Et me sauver avec toi...

Carmen

| Pourquoi t'occuper encore
| d'un cœur qui n'est plus à toi?
| En vain tu dis: "je t'adore!"
| Tu n'obtiendras
| rien de moi.

Wat je vraagt is onmogelijk.
Carmen heeft daar nooit over gelogen.
Haar hart zal niet toegeven:
tussen haar en jou is alles voorbij.

Nooit heb ik gelogen!
Tussen ons is alles voorbij.

Carmen, er is nog tijd...
Mijn Carmen, laat mij
jou redden, ik aanbid je.
Laat mij jou redden,
en zo ook mijzelf redden!

Neen, ik weet goed
dat mijn tijd gekomen is.
Ik weet goed dat je
mij zal vermoorden.
Maar of ik nu leef of sterf:
neen, ik zal niet toegeven!

Carmen, er is nog tijd,
laat mij jou redden,
ik aanbid je.
Laat mij jou en mijzelf redden.

Waarom blijf je vasthouden
aan dit hart dat niet meer van jou is?
Het heeft geen zin om te zeggen
dat je mij nog aanbidt.
Je zal van mij niets meer krijgen.

Don José

Tu ne m'aimes donc plus?

Je houdt dus niet meer van mij?

Carmen

Non, je ne t'aime plus.

Neen, ik hou niet meer van jou.

Don José

Mais moi, Carmen, je t'aime encore,
Carmen, hélas! moi, je t'adore!

Maar ik hou wel nog van jou, Carmen,
helaas, ik aanbid jou nog steeds!

Carmen

A quoi bon tout cela?
que de mots superflus!

Waar is dit goed voor?
Alleen maar overbodige woorden!

Don José

Carmen, je t'aime,
je t'adore!

Carmen, ik hou van jou,
ik aanbid jou!

Eh bien! S'il le faut, pour te plaire,
je resterai bandit...
tout ce que tu voudras...
Tout! tu m'entends... tout!

Als het moet, wil ik voor jouw liefde
zelfs bandiet blijven...
Alles wat je wil...
hoor je me, alles!

Mais ne me quitte pas, o ma Carmen!
Ah! souviens-toi, souviens-toi du passé!

Maar verlaat mij niet, mijn Carmen!
Denk terug aan onze tijd samen!

Nous nous aimions, naguère...
Ah! ne me quitte pas, Carmen!

Tot voor kort hielden we nog van elkaar...
Verlaat mij niet, Carmen!

Carmen

Jamais Carmen ne cédera!
Libre elle est née
et libre elle mourra!

Carmen zal nooit toegeven!
Vrij ben ik geboren,
vrij zal ik sterven!

Don José

Il faut partir!

We moeten gaan!

Carmen

Oui, c'est l'heure.
C'est ici.

Ja, het is tijd.
Het is hier.